

Arvamus: võimu hind

⊙ Haldusreformi ühe efektina esitletakse valitsemiskulude alanemist. Kumbki Kiili valda ei ähvarda. Pealegi tuleks valitsemiskulu osakaalu mõõtmisele kogukulust suhtuda ettevaatlikult. Sest iga valla tulu ja kulu poolel figureerib rida vähemkindlaid või suisa ühekordseid Kiili vald

Maksutulud	Üldised valitsussektori teenused (kulu)	Osakaal
2015 4 751 807	300 961	6,3%
2016 5 385 517	521 855	9,7%

Võrrelduna meie naabriga

Rae vald	Maksutulud	Üldised valitsussektori teenused (kulu)	Osakaal
2015	15 786 570	1 019 008	6,5%
2016	17 759 024	985 050	5,5%

Allikas: www.fin.ee/finantsulevaated

Mida vähem kulutab valla võim enesehalduseks, seda enam ja kvaliteetsemad avalike teenuseid saab ta pakkuda inimestele. Ainuüksi sel põhjusel väärivad pidamiskulud alati tähelepanu ja ka kriitikat. Mõnel juhul pole kulude suurenemist siiski võimalik vältida. Nii näiteks sätestab seadus, et enam kui 5000 elanikuga vald peab kasvatama volikogu liikmete arvu seniselt 15lt vähemalt 17ni. Kuid keegi ei käsi meil paralleelselt tõsta volikogu tööst osavõ-

allikaid. Kiili peamine püsikindel tulu moodustub elanike maksudest. Viimastel aastatel suurenesid nii elanike arv kui nende sissetulek ja valla maksumõju. Aga ka valitsemiskulud. Arvan, et selgema pildi annabki valitsemiskulu mõõtmine maksumõju suhtes.

tutasu. Kahjuks just säärane elanõu 15.06.2017 volikogule esitati. Tasumäärade suurendamine on eriti taunimisväärne olukorras, kus töö sisu püsib laias plaanis muutumatuna, sest lõviosa volikogu otsustuspädevusest delegeeriti juba 01.04.2000 ära, peaaugustikult ametnikest koosnevale vallavalitsusele. Vallaeelarve kasvu ja maksumõju ülelaekumise valguses kestab hea aeg. Heal ajal ei peaks volikogu näitama halba eeskujut.

Indrek Grusdam, volikogu liige

⊙ VASTULAUSE

KIILI VALLAVALITSUSE KOMMENTAAR

Kiili valla valitsussektori kulud olid 2015. aastal 529 621 eurot ja 2016. aastal 524 460 eurot – vastavalt 11,1% ja 9,7% maksumõjudest, ehk siis tegelikult on toimunud hoopis langus. Korrektseid andmeid on kättesaadavad Kiili valla majandusaasta aruannetest. Võrdluseks, Kiili valla laste ca kaks korda suurema elanike arvuga Saku valla vastav kulu on nii 2015 kui 2016 ca 13% ehk vastupidiselt väidetule on Kiili vald Eesti kontekstis silma paistnud pigem madalate valitsussektori kuludega. Kiilist madalamate kuludega on vähesed omavalitsused, sh Rae vald tulenevalt eelarve oluliselt suuremast mahust. Valitsussektori kulude alla kuuluvad lisaks vallavalitsuse ja volikogu kuludele veel laenu intressikulud ja muud üldised kulud – nt valimiste kulud, ELL ja HOLI liikmemaksud jne.

Kiili kodutütred võitsid Salupere Luureretke

⊙ 16.–17. juunil toimus Noorte Kotkaste Tallinna maleva ja Kodutütred Tallinna ringkonna poolt korraldatud traditsiooniline Salupere Luureretk 2017. Sellel aastal toimus see juba 6. korda. Kokku oli võistkondi 11, nendest neli olid küllaliskõigustkonnad (kolm Harjumaa ja üks võistkond Raplast). Kiilist esindasid Kiili Imelise Aasa kodutütred, koosseisus Eliise Rii- mand, Miia Eliise Pors, Marii Kaljulaid, Kärt Roossaar.

Oma oskusi tuli näidata takistusradade läbimisel, lõkkel vee keetmises, paadiga veekogu

ületamises, tuli edastada meditsiinilisi andmeid raadiosaatja kaudu. Lisaks oli vaja maastikul orienteeruda, otsides üles sinna paigutatud punktikohad.

Kindlasti kõige meelde jäävam ülesanne oli viimane, kuhu tuli minna täisvarustuse ning ületada tuli mudase põhjaga veekogu. Ülesannet sooritades sai märjaks ja väga sopaseks.

Meie tublid kodutütred saavutasid sellel võistlusel esimese koha! Lisaks sellele tuli ka võistluse üldvõit Harjumaa noortele kotkastele. | [Reeliika Riimand](#)

Foto: erakogu

Mullu peeti Sõmerus külapäeva mereaasta võtmes.

Külade päevad on tänavu neljas kohas

Külla kutsuvad Sõmeru, Oti, Luige ja Kangru.

⊙ Ka tänavu toimuvad juulis-augustis Kiili avatud külade päevad “Külalaste külla”. Suurt ühist organiseerimist ei ole, iga küla korraldab oma päeva ise ning otsustab, mida parajasti külalistele pakkuda on.

Otsa teeb 29. juulil lahti valla lõunaosas paiknev Sõmeru küla, kus kohaliku külapäeva eestvedajaks on külavanem Katrin Martinson. Tema sõnul korraldatakse külapäeva kolmandat aastat.

Külalisi on varem käinud paarisaast ringis, ka sel aastal oodatakse, et valla rahvas leiab tee lõuna poole üles. “Sõmeru on Nabala küla – meil on pikaajaline ajalugu, meil on eakaid jal lapsi ning neid, kes midagi teha viitsivad. Meil on pimedus pime ja vaikus vaikne,” ütles Martinson.

Minnakse metsa

Tänavu pakub Sõmeru külarahvas laste- ja noortekultuuri aasta peale mõeldes külapäeva egiidi all võimalust osaleda matkal. “Ootame külalisi ja Sõmeru-sõpru 29. juulil kell 12 Angerja oja sillale Sõmeru külas riigimaantee 11115. Ning me ei lähe Saarte raba suunas. Ma arvan, et mitte ükski külapäevamatk ei lähtu samal ajal samast kohast, seega kindlasti on see teistest erinev,” rääkis külavanem. “Kes matkamisest ei huvitu, on oodatud kell 14 Vähja talu, seal on avatud kohvik ja toimub trummikontsert.”

Kui aga matkale tullakse, peaks Martinsoni sõnul arvestama viiekilomeetrise metsamatkaga ja vastavalt riietuma – head jalatsid, pikad püksid, sääsetõrje.

“Kes tulevad ainult Vähja tal-

lu kohvikusse ja trummikontsertile, võtku kaasa hea tuju. Kohvikus ilmselt ei saa olema kaardimaksevõimalust, seega peab arvestama ka sellega,” lausus külavanem. “Meie ootame oma külalisi väga, ärge jätke tulemata!”

Mustsõstarde festival

Järgmisena tirib külavärvad avatuks Vaela küla (täpsemalt Oti asum), kus 5. augustil korraldatakse Oti Mustsõstra Festival.

Sealse külapäeva eestvedaja Heret Annus ütles, et Mustsõstra Festivalil otsivad kohvikupidajad mingi ühisosa või nüanssi seoses mustsõstardega. “Oligu see siis toit või jook, magus või soolane, kaasamüüdivad saadused või muu sobituv,” liisatas ta.

“Usun, et Mustsõstra Festival ongi omanäoline, ei tea, et Eestis varem oleks korraldatud.”

Festivalile tuleb Väino Eskla, kes pakub mustsõstraistikuid müügiks ning teeb mustsõstarde degustatsiooni. Öhtul on kavas hoovikontsert koos öhtuse kohvikuga. Üritus algab kell 12, kontserdi algusajaks on kavandatud kell viis pärastlõunal.

“Usun, et Mustsõstra Festival ongi omanäoline, ei tea, et Eestis varem oleks korraldatud,” ütles Annus. “Eelmisel aastal käis kohvikupidajate sõnul ühest hoovist läbi ligi sada külalastajat, sel aastal arvatavasti juba rohkemgi.”

Kui Sõmeru on pikema aja looga lõunaosa küla, siis Oti asumil erilisus teistega võrreldes

⊙ TEAVE

KAIRE NUUT, LUIGE KÜLAPÄEVA KORRALDAJA

Luige külas on avatud aedades erinevaid tegevusi, mitte ainult kohvikud. On pakutud suitsukala, on keraamika töötoad, vibulaskmised, jahikoerte kasvatamine, ponisõit jpm. Kaks aastat on olnud Luige Kandi keskuses kohalike inimeste käsitöö näitus. Sellel aastal on maailma putukate näitus. Tänavu toimub külapäev koos Disainilaadaga ja ootame rõõmuga kõiki külalisi ka meie avatud aedades osa saama. Kuna küla on suur, siis on hea liigelda ka jalgratastel. Luige avatud külade päeva lõpetab kell 16.00 aiakäruvõistlus. Osaleda saavad kõik. Aiakäru peab kaasa sõitma pere liige/pereliikmed.

on kompaktsus ja pika ajaloo puudumine. “Teeme ise oma ajalugu ja kasvatame juuri,” ütles Annus. “Kohvikutepäeva puhul on selline asustustihedus eeliseks – külalastajad saavad sobivasse kohta auto ära parkida ja edasi kõik kohad jala läbi jalutada, vahepeal külakiigel puhata.”

Oti rahvas soovib külapäeval teha külalastajate elu võimalikult mugavaks. “Märgime kohvikud kaardile, tähistame sissepääsud õhupallidega, koostame päevakava. Teeme üritusest Facebooki *eventi*, kuhu jooksvalt lisatakse uudiseid ja infot,” rääkis Annus

Lisaks Sõmerule ja Oti asumile toimuvad avatud külade päevad veel kahes kohas: päev pärast Oti üritust ehk 6. augustil ootab huvilisi külla Luige alevik, 27. augustil kutsuvad rahvast külla Kangru alevik. | [Marko Tooming](#)

⊙ PALJU ÕNNE

SÜNNIPÄEVAD JUULIS

96 Valli Evardson	26.07
95 Laine Laev	29.07
92 Helja Krinpus	29.07
88 Linda Saar	27.07
86 Helmi Viirsalu	25.07
85 Eetla Leedu	02.07
83 Marfa Žarova	02.07
83 Milvi Tammer	28.07
82 Vahur Kask	01.07
82 Loreida Salumäe	20.07
79 Eevi Leppik	27.09
79 Marian Fedukha	27.07
78 Marje Rämmi	21.07
78 Eve Kaljusaar	22.07
77 Koidu Solo	31.07
76 Evi Kask	02.07
76 Elle Kurmiste	12.07
76 Uno Sirel	14.07
75 Tiit Kõuhkna	08.07
75 Aime Valdna	09.07
75 Enno Sulg	24.07
75 Anni Soosaar	31.07
70 Aet Tammerik	29.07
65 Boriss Izotov	01.07
65 Natalja Izotova	07.07
65 Ene Mäe	12.07

SÜNNIPÄEVAD AUGUSTIS

87 Nelli Toater	10.08
86 Ants Veskimäe	18.08
85 Vooede Kõöp	12.08
85 Leili Allik	21.08
84 Aleksandra Chertova	28.08
84 Elmar Iida	29.08
80 Anne Juhkam	04.08
79 Rein Viljak	10.08
78 Valdur Suits	19.08
78 Vello Suits	19.08
78 Üllar Hiiekivi	29.08
77 Võiδο Rahula	07.08
76 Elmi Tiismus	04.08
76 Elmar Metsar	11.08
76 Helgi Väljataga	25.08
75 Valeri Popov	19.08
65 Marju Rühka	01.08
65 Hubert Märksa	03.08
65 Elvi Leosk	08.08
65 Maire Matis	18.08
65 Krista Tauts	25.08

MEIE VALDA SÜNDISID

- 10. mai Kertu Johanna Kruve, palju õnne, Krista ja Kristjan Kruve!
- 15. mai Aron Laigna, palju õnne, Merilyn ja Hardi Laigna!
- 21. mai Abram Raudmees, palju õnne, Kati Koosa ja Jüri Raudmees!
- 24. mai Iiris Valdmees, palju õnne, Helbe ja Egon Valdmees!
- 29. mai Marten Kivi, palju õnne, Mariel Laaban ja Eigo Kivi!
- 1. juuni Gert Venttsel, palju õnne, Kelly Ojavee ja Margus Venttsel!
- 4. juuni Charlotte Jõgi, palju õnne, Marion ja Erkki Jõgi!
- 4. juuni Henry Haltunen, palju õnne, Veronika ja Ivari Haltunen!
- 9. juuni Matvei Kalinaitšev, palju õnne, Jelena Kalinaitševa ja Dmitri Kalinaitšev!

Õorahust tuleb kinni pidada!

⊙ Korrakaitse seaduse § 56 lg 2 alusel on ajavahemikus kell 22.00–6.00, puhkepäevale eelneval ööl (reede-laupäev) kell 00.00–7.00 keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra või valgusefekte. Korrakaitse seaduse § 56 ei kohaldata müra ja valgusefektide üle, mis on tekitatud päästetöö käigus või alarmisõiduki poolt, kohaliku omavalitsuse loa alusel või ööl vastu 1. jaanuari, ööl vastu 25. veebruarit või 24. juunit. | [Mikk Pihu](#), piirkonnapolitseinik